

sunt. et ipis credite sunt partes fr̄m
suor. **M**emento mei d̄s n̄s pro hoc: et
ne deleas miserationes meas quas
feci in domo dei mei. et in ceremoni
n dieb; illis. **XIII** is eius.
uidi in iuda calcantes torcularia in
sabbato; portantes aceruos et one
rantes sup asinos uinū et uuas ⁊ fi
cus et omne onus: et inferentes in
ierlm̄ in die sabbati. Et contestatū
sum: ut in die qua uendere liceret
uenderent. Et t̄ry habitauerunt
in ea: inferentes p̄fces. et omnia ue
nalia. Et uendebant in sabbatis: fi
lys iuda et ierlm̄. Et obiurgauī op
timates iuda: et dixi eis. **Q**ue ē res
hec mala quā uos facitis. et p̄phana
tis diem sabbati. Numquid non hec
fecerunt patres n̄ri. et adduxit d̄s
n̄r sup nos omne malū hoc. et sup
ciuitatem hanc. Et uos additis i
racundiā sup isrl̄: uolando sabbat
um. Factum ē aut̄ cum queuisset
p̄rte ierlm̄ die sabbi: dixi. **C**lau
dite ianuas. Et clausurūt ianuas.
Et p̄cepi ut nō ap̄rent eas: usq̄
post sabbatum. Et de pueris meis
numeros constitui sup portas: ut
nullus inferret onus in die sabbati.
Et manserunt negotiatores ⁊ uen
dentes unūsa uenalia foris ierlm̄:
semel et bis. Et contestatus sū eos:
et dixi eis. **Q**uare manetis ex ad
iūto muri. **S**i secundo hoc feceritis:
manū mittam in uos. Itaq̄ ex tē
pore illo: nō uenerunt in sabbato.
Dixi quoq̄ leuitis ut mundaren
tur: et uenirent ad custodiendas

portas. et sc̄ificandū diem sabbi. Et
p̄ hoc ergo memento mei d̄s meus: et
parte in sc̄dm multitudinē misera
tionū tuar. **S**; et in dieb; illis uidi
iudeos ducentes uxores: arōtidās. ⁊
amonitidas. et moabitidas. Et filii
eor̄ ex media parte loq̄bantur arō
tice: et nesciebant loqui iudaice: et
loq̄bantur iuxta linguā ppli et ppli.
Et obiurgauī eos: et maledixi. Et
cecidī ex eis uiros. ⁊ decalcaui eos;
et adiuuauī in deo ut nō darent filiā
suas filiis eor̄. et nō acciperent de fili
ab; eor̄ filijs suis. et sibi in ipsis:
dicens. Numquid n̄ in huiusmodi re
peccauit salomon rex isrl̄. Et certe
in gentib; multis n̄ erat rex similis
ei: et dilectus deo suo erat. Et posu
it eum d̄s suū regem: sup omnē isrl̄.
Et ip̄m ergo: duxerunt ad peccatū.
mulieres alienigene. Numquid et
nos inobedientes faciemus omne
peccatū grande hoc. ut p̄uancarem̄
in d̄no deo n̄ro. et ducamus uxores
p̄grinas. **D**e filiis aut̄ ioiada filij
etiasib; sacerdotis magni. gener erat sa
naballath oronites: quem fugauī a
me. Recordare d̄ne deus n̄s ad iū
eos qui polluant sacerdotiū: et ius
sacerdotale. ⁊ leuiticū. Igitur mun
dauī eos ab omnib; alienigenis: et
constitui sacerdotum ordines ⁊ leu
itay unūquēq̄ in ministerio suo.
et in oblationē lignor̄ in tempib;
constitutis. et in primitiis. **M**emē
to mei deus meus: in bonum. **E**x
ph̄at neemas. **I**ncipit secundus
liber est̄re.

Quod fecit iofias pascha in iherosolimis dño. et immolauit phase quarte luna primi mensis: statuens sacerdotes p uices dier stolis amictos in templo dñi. Et dixit leuitus sacris seruis isrl' ut scificarent sese dño impositione scē arche dñi: in domo quā edificauit salomon filius dauid. rex. Non erit uobis tollē sup humeros eam. Et iunc deseruite dño ur̄o. et curam agite gentis illi ex parte scdm pagos. et tribus ur̄as scdm scripturā dauid regis isrl'. et secundū magnificentiā salomonis filij eius omnes in templo: et scdm partitū pncipatus patrū ur̄am eorū qui stant in conspectu filiorū isrl'. Immolate pascha: et sacrificia parate fr̄ibz ur̄is: et facite scdm preceptū dñi. qd datum ē moȳsi. Et donauit iofias in plebem que inuenta ē oues. agnoz. et edoz. et capratū. triginta milia: uitulos tria milia. Hec de regalibz data sunt scdm pmissiōnē p̄lo et sacdotibz in pascha: oues numero duo milia. ac uituli centū. Et iecomas et semeias. et nathanael frat. et alabias. et ozihel. et chozaba in phase. oues qinqz milia. uitulos qingentos. Et cum hec fierent elegantē: steterūt sacdotes et leuite habentes azima p tribus. Et scdm partes pncipatus patrū in cōspetu p̄li offerebant dño: scdm ea q̄ in libro moȳsi scripta sunt. Et assa-

uerunt phase igni put oportebat. et hostias coxerunt in emolis et ollis cum beniuolentia: et attulerūt omnibz qui erant ex plebe. Et post hec parauerūt sibi: et sacdotibz. Sacdote enī offerebant adipēs usqz finita ēēt hora: et leuite parauerūt sibi et fr̄ibz suis filijs aaron. Et sacri cantores filij asaph erant sup ordinē eorū. scdm p̄ceptum dauid. et asaph. et zacharias. et ieddinus qui erant a rege ostrarij p singulas ianuas: ita ut nō puaricaret uniusquisqz suam. fr̄es enim eorū pauerunt illis. Et consummata sunt que p̄nebant ad sacrificiū dñi. In illa die egerūt phase: et offerebant hostias super dñi sacrificiū scdm p̄ceptum regis iofie. et egerunt filij isrl' qui inuenta sunt in tempe illo phase: et diem festū azimoz p dies septem. Et nō est celebratum phase tale in isrl': a tempibz samuelis p̄phete. Et om̄s reges isrl' nō celebrauerunt tale pascha quale egit iofias: et sacdotes. et leuite. et uideri et omnis isrl' qui inuenta sunt in cōmoratione iherosolimis. Octauodecimo anno regnante iofia: celebratū est phase. Et directa sunt opa iofie in conspectu dñi dei sui: in corde pleno metuencia. Et que circa illū quidē scripta sunt in p̄stis temporibz: de eis qui peccauerūt. quicqz irreligiosi fuerunt in dñm p̄ omnem gentē: et qui nō querierūt ūba dñi sup isrl'. Et post omnē actum hunc iofie. ascendit pharao rex egypti ueniens abicem in carcamis sup eu-

fratrem: et exiit in obuiam illi iofias.
 Et misit rex egypti ad iofiam: dicens.
 Quid mihi et tibi est: rex iude. Non
 ad te sum missus a domino: super eufraatem
 enim bellum meum est. festinans des-
 cende. Et non est reuersus iofias super
 curcum: sed expugnare eum conabatur.
 non attendens uerbum prophete ex ore
 domini. Sed constituit ad eum bellum in
 campo magedo. Et descenderunt prin-
 cipes: ad regem iofiam. Et dixit rex
 pueris suis. Amouete me a prelio:
 infirmatus sum enim ualde. Et sta-
 tim amouerunt eum pueri ipsius de
 acie: et ascendit super curcum suum
 scilicet iofiam. Et pueniens iherosoli-
 mam uita functus est: et sepultus est
 in pacino sepulchro. Et in tota iu-
 dea iugebant iofiam: et qui preside-
 bant cum uxoribus: iantrabant eum
 usque in hunc diem: et datum est hoc
 fieri semper in omni genere israel. Hec
 autem prescripta sunt in libro hystoriarum
 regum iudee: et in singula gesta ac-
 tus iofie: eius gloria: et intellectus eius
 in lege domini: queque gesta sunt ab eo.
 et que non scripta sunt in libro regum
 israel et iude. Et assurites qui erant
 ex gente iechoniam filium iofie con-
 stituerunt regem pro iofia patre suo:
 cum esset annorum triginta trium. Et
 regnauit super israel: mensibus tribus. Et
 amouit eum rex egypti ne regnaret in
 iherosolymis: et mulctauit gentem.
 argenti talenta centum et auri ta-
 lentum unum. Et constituit rex egyp-
 ti ioachim fratrem eius: regem iudee
 et ierusalem. Et alligauit magistrat.

ioachim: et zachariam fratrem suum
 apprehendens. reduxit egypto. Annorum
 erat ioachim uiginti quinque: cum reg-
 naret in terra iuda et in ierusalem: et
 fecit malum in conspectu domini. Post
 hunc autem ascendit nabuchodonosor
 rex babilonis: et alligans eum in are-
 olo uinculo. perduxit in babiloniam. Et
 sacra uasa domini accepit nabuchodo-
 nosor: et tulit: et consecrauit in tem-
 plo suo in babilonia. Nam de imun-
 dicia illius et irreligiositate: scriptum
 est in libro temporum regum. Et reg-
 nauit ioachim filius eius pro eo. Cum
 autem constitutus esset: erat annorum octo.
 Regnauit autem menses tres: et dies decem
 in ierusalem: et fecit malum in conspectu
 domini. Et post annum mittens nabucho-
 donosor: transfugerat eum in babilo-
 niam: simul cum sacris uasis domini. Et
 constituit sedechiam regem iuda et ie-
 rusalem: cum esset annorum uiginti unus.
 Regnauit autem annis undecim. Et
 fecit malum in conspectu domini: et non
 est uertus a uerbis que dicta sunt ab
 iheremia propheta ex ore domini. Et adiu-
 ratus a rege nabuchodonosor: iu-
 rans discessit: et indurata ceruice
 sua et corde suo: transgressus est lega-
 ma domini dei israel. Et duces populi di-
 uulsa iniqua gesserunt: et impie
 egerunt super omnes imundicias gen-
 tium: et polluerunt templum domini quod
 sanctum erat in iherosolymis. Et misit
 deus patrum ipsorum per angelum suum re-
 uocare eos: propter quod parceret illis.
 et tabernaculo suo. Ipsi uero subsanna-
 bant in angulis suis: et qua die

locutus ē dñs. erant illudentes pphetas ei. Qui usq; ad iracundiā concitatus ē sup gentem suā: pp̄t irreligiositatē suam. Precepit et ascendere reges chaldeoz. Hī occiderunt iuvenes illoz in gladio in circuitu sc̄i templi eoz; et n̄ pepererunt iuueni. et uirgini. et seni. et adolescenti: s; om̄s traditi sunt in manus ipoz. Et om̄ia sacra uasa dñi et regales apothecas resūntel: tulerunt in babiloniā. Et incendierunt domū dñi; et demolierūt muros iherlm. et turres ei; incenderunt in igne: et consumauerunt oīa. In nouissima eius ad nichilū redegerūt: et reliquos a gladio in babilone. Erant serui illius usq; dum regnarent p̄se in repletionē ubi dñi in ore iheremie: quousq; benigne ageret terra sabba sua. Omni tempe desertionis sue sabbatizauit: in adimplēnone annoz septuaginta. **II**

Regnante cyro rege psarum in confirmatione uerbi dñi in ore iheremie. suscitauit dñs sp̄m cyri regis psar: et pdicauit in toto regno suo. simul p̄ scripturā dicens. Hec dicit rex psar cyrus. Ne constituit regem orbi terraz dñs isrl. dñs excels: et significauit in edificare sibi domū in ierlm. que est in iudea. Si quis ē ex genere ur̄o; sic dñs ip̄us cum eo: et ascendat in ierlm. Et quot q̄ circa loca habitant; adiuuet eum qui sunt in loco ip̄o. in auro et argento. in dationib; cum equis & iumentis: cumq; alijs que sc̄lm uota

apponūtur in edem dñi. que est in ierlm. Et stantes p̄ncipes tribuū pagoz iudee. ex tribu beniamin. & sacerdotes et leuite quos excitauit dñs ascendere. et edificare domum dñi que est in ierlm. et qui erant in circuitu eoz adiuuerunt in omni argento et auro ei; et iumentis. et uotis qm̄ plurib;: multi quoz sensus excitatus ē. Et rex cyrus ptulit uasa sacra dñi que transtulit nabuchodonosor. ex ierlm: et consecrauit ea in suo ydolo. Et p̄ferens ea cyrus rex psar: tradidit ea mitridato q̄ erat sup thesauros ip̄ius. P̄ hunc autē: tradita sunt salmanassaro p̄sidi iudee. Hoz autē hic numerus: libatorua argentea duo milia quadringenta. arthusee argentee triginta. phiale auree triginta. item argentee duo milia quadringente. & alia uasa mille. Om̄ia autē uasa aurea & argentea: quatuor milia. quadringenta. sexaginta nouem. Et euacuata sunt salmanassaro: simul cum hīs que ex captiuitate babilonie uenerant in iherlm. In artaxerxis autē regis psar tempib;: scripserat ei de hīs qui inhabitabant in iudea et in iherlm. balsam. et mitridatus. & sabellius. et ratiinus balchem. samehius scriba. et reliqui inhabitantes in samaria. et ceteris locis: subiectā eplam. Regi artaxerxi. Dñe pueri tui ratiinus ab accedentib;: & sabelli scriba: et reliqui curie tue iudices in celestiria et phenice. Et nūc notum sit dño regi. qm̄ iudei qui ascē

derunt a uobis ad nos. uenientes in
iherusalem ciuitatem refugam et pessimam.
edificant furnos eius: et statuunt
muros. et templum suscitant. Quod si
ciuitas ista et muri consummati
fuerint: tributa non sustinebunt pen-
dere: sed etiam regibus resistent. Et
quia id agitur circa templum. recte
habere arbitrati sumus non despicere
hoc ipsum: sed notum facere domino regi:
ut si uidebitur rex. queratur in li-
bris patrum tuorum. et inuenies in ad-
monitionibus scripta de his. et scies
quam ciuitas ista fuit refuga. et regem
et ciuitates concutientes. et iudei re-
fuge. et prelia committentes in ea ab
eterno. Ob quam causam: ciuitas
ista deserta est. Hunc ergo notum faci-
mus domino regi. quam si ciuitas ista edi-
ficata fuerit. et huius muri erecti fue-
rint: descensus tibi non erit in celestium
riam. et phenicem. Tunc rescripsit
rex ratimo qui scribebat accidentia.
et beltimeo et sabellio scribe et ceteris
constitutis et inhabitantibus in syria
phenice: ea que subiecta sunt. Legi
epistolam: quam misisti mihi. Precepi ergo
inquiri: et inuentum est quam ciuitas
illa est ab eorum regibus resistens. et ho-
mines refuge et prelia in ea effici-
entes. et reges fortissimi erant in ie-
rusalem dominantes: et tributa exigentes
a celestia et phenice. Hunc ergo pre-
cepi prohibere homines illos predicare
refugam et puidere nequid ultra
hec fiat: sed nec procedant in plurimum
ex qua sunt malicie: ita ut regibus
molestia importetur. III

Tunc retitatis his que a rege
arraxerse scripta fuerant. ra-
timus. et sabellius scriba. et qui in
his constituti erant. iungentes festi-
nant uenerunt in ierusalem cum equitatu
et turba et agmine: cepuntque edifi-
cantes prohibere et uocabant ab edi-
ficatione templi in ierusalem: usque in
secundo anno regni dario regis persarum.
Rex darius fecit cenam magnam
omnibus in aculis suis: et omnibus ma-
gistratibus medie et persidis. et omnibus
purpuratis et prioribus: et consiliis
et prefectis sub illo. ab india usque ethi-
opiam: centum uiginti septem milia
is. Et cum manducassent et bibisset
et satiati reuertebantur: tunc dario
rex ascendit in cubiculo suo. Et dor-
miuit: et expugnatus est. Tunc illi
tres iuuenes custodes corporis qui
custodiebant corpus regis: dixerunt
alter alteri. Dicamus unusquisque
nomen: sermonem qui precellat. Et cui-
cumque apparuerit sermo sapientior
altius: dabit illi darius rex dona
magna: purpura cooperiri. et in au-
ro bibere. et super aurum dormire. et
currum aureo freno. et cidarium bisli-
nam. et torquem circa collum: et
secundo loco sedebit a dario propter sapi-
entiam suam. et cognatus dario uo-
cabitur. Tunc scribentes singuli
suum uerbum significauerunt: et posu-
erunt sub cervicali dario regis: et
dixerunt. Cum surrexerit rex: habuit
illi scripta sua. Et quodcumque iudica-
uerit rex et tribus et magistratus per-
sidis. quam uerbum et sapientius est:

ip̄i dabitur uictoria. sicut scriptū ē.
Unus scripsit. Fortis ē uinū. Alius
 scripsit. Fortior est rex. Tercius scrip-
 sit. Fortiores sunt mulieres. Sup̄
 omnia aut̄: uincit ueritas. Et cū
 surrexisset rex. accepit scripta sua;
 et dederunt illi: et legit. Et uirtens.
 uocauit om̄s magistratus p̄lay. et
 medos. et purpuratos. et p̄rozes. et
 p̄fectos. Et sederunt in concilio: et
 lecta sunt scripta coram ip̄is. Et di-
 xit. **V**ocate adolescentes: et ip̄i iudi-
 cabunt ūba sua. Et uocati sunt: et
 introierunt et dixit illis. Iudicate
 nobis: de hys que scripta sunt. Et
 cepit p̄or qui dixerat de fortitudine
 uini: et dixit. **U**iri: qm̄ p̄ualet uinū.
 Om̄ibz hominibz qui bibūt illud:
 seducit m̄tem. Item regis et orphani
 facit m̄tem uanam. item serui. acli-
 beri. paup̄s. et diuitis: et omnē mē-
 tem conuertit in securitatē et in to-
 ciditatē. Et n̄ meminit omnē tri-
 stitiam et debitū: et om̄ia p̄cordia
 facit honesta. Et n̄ meminit regē
 nec magistratū: et om̄ia p̄ talenta
 facit loqui. Et n̄ meminerūt cū bibe-
 runt anuiciam nec fr̄nitatē: s̄ post
 n̄ multū sumunt gladios. Et cū a
 uino emerferunt. et surrexerunt: nō
 meminerūt que gesserunt. **Q**uiri. n̄
 p̄cellerit uinū quod sic cogit facere.
 Et tacuit. hoc dicto. **III**

Et inchoauit sequens dicere:
 qui dixit de fortitudine regis.
Quiri. n̄ p̄cellerit hōies qui terrā et
 mare obtinent. et om̄ia que in eis s̄t.
 Rex aut̄ sup̄ om̄ia p̄cellerit. et dñatur

eor: et omne q̄dcumq; dixerit illis fa-
 ciunt. Et si miserit illos ad bellatores:
 uadunt et demolūtur mōtes. et mu-
 ros et turres. Jugulant et iugulant:
 et regis ūbum nō p̄tereunt. Nam si
 uicerint: afferunt regi oīa quecūq;
 p̄diti fuerint semp. et alia om̄ia. Et
 quocūq; n̄ militant s̄ nec pugnāt. s̄
 colunt terrā: rursum cū fuerint me-
 tentes. afferunt tributa regi. Et ip̄e
 unus solus. Et si dixerit occidere:
 occidunt. Dixit remittē: remittunt.
 Dixit p̄cutere: p̄cutiunt. Dixit ex-
 terminare: extermināt. Dixit edifi-
 care: edificant. Dixit excidere: exci-
 dunt. Dixit plantare: plantant. Et
 om̄is plebs et uirtutes: cū obaudi-
 unt. Et sup̄ hec: ip̄e recumbet. et bi-
 bet. et dormiet. **S**i aut̄ qui custodiūt
 in circuitu eū. et n̄ possunt ire singl̄.
 et facere opa sua: s̄ et in dicto audi-
 entes sunt ei. **U**iri: quom̄ nō p̄cel-
 lerit rex qui sic diffamatur. Et ta-
 cuit. Tercius qui dixerat de mulie-
 ribz et ueritate. hic ē **Z**orobabel: ce-
 pit loqui. **U**iri. n̄ magnus rex. et
 multi hōies: nec uinum p̄cellit.
Quis ē ḡ qui dñatur eor? **N**onne
 mulieres genuerūt regem et omnē
 p̄lm̄ qui dñatur mari et terre. et
 ex illis nati sunt. Et ip̄e educaue-
 runt eos qui plantauerūt uineas:
 ex quibz uinum fit. Et ip̄e faciūt
 stolas om̄iū hominū: et ip̄e faci-
 unt gl̄am hominibz. Et n̄ possunt
 hōies separari a mulieribz. **S**i cōgre-
 gauerint aurū et argentū et omnē
 rem speciosam. et uiderint mulierē

babylonia. et uoluit remittere ea ibi.
 Et tu uoluisti edificare templū qđ
 incenderit ydumei: qđdo extirminata
 ē iudea a chaldeis. Et nunc hoc ē qđ
 postulo dñe: et qđ peto hoc ē maieſta
 a te. Postulo ut facias uotum qđ uo
 uisti regi celi: ex ore tuo. Tunc surgēs
 darius rex: osculatus ē illū. Et scrip
 sit eplās ad omīs dispensatores. et p
 fectos et purpuratos: ut deducerent
 eum. et eos qui cum illo erant omīs.
 ascendentes edificare ierlm. Et oib;
 pfectis qui erant in syria ⁊ phenice
 et lybano scripsit eplās: ut traherēt
 ligna cedrina a lybano in ierlm. ut
 edificarent cū eis ciuitatē. Et scrip
 sit omib; iudeis qui ascendebant a
 regno in iudea p librate: omnē po
 tentē ⁊ magistratū et pfectum. nō
 supuenire ad ianuas eoz: et omnē
 regionē quā obrinuerant. ēē immu
 nem eis. Et ydumei relinquunt cas
 tella que obtinent iudeoz. et ad in
 structurā templi dare p singulos an
 nos talenta uiginti usq; diu pedifi
 caretur: et sup scūariū holocausto
 mata hostilare cotidie sicut habent
 pceptum; alia talenta decē offerre p
 singulos annos: et oib; qui pcedūt
 a babylonia condere ciuitatem. ut
 ēēt libras tam ipīs quā filiis eoz. ⁊
 omib; sacdotib; qui pcedunt. Scrip
 sit autē et quantitatē. et sacram sto
 lam: que deseruēt. Et leuitis scrip
 sit dare pcepta: usq; in diem qua cō
 sumabitur domus. et ierlm extrue
 tur. Et omib; custodientib; ciuita
 tem: scripsit dare eis sortes ⁊ stipen

dia. Et dimisit omīa uasa: que sepa
 uerat cyrus a babylonia. Et oīa que
 cūq; dixit cyrus: ipse pcepit fieri. et
 miti ierlm. Et cum pcessisset ille a
 dolescens: eleuans faciem in ierlm
 bñdixit regem celi. et dixit. Abste est
 uictoria: et abste ē sapiā et claritas:
 et ego seruus tuus sum. Bñdēs es
 qui dedisti mī sapiam: et tibi confi
 teor dñe patrum nroz. Et accepit
 eplās: et pfectus ē in babyloniā.
 Et uenit et nūciauit frīb; suis:
 omib; qui fuerēt in babylonia. Et
 bñdixerunt dñm patrū suoz. qm de
 dit illis remissionē et refrigerium:
 ut ascenderēt et edificarent ierlm.
 et templū ubi nominatū est nomē
 eius in ipō. Et exultauerūt cū mu
 sicis et leticia: dieb; septem. **VII**

Post hec autē lecti sūt ut ascen
 derent pncipes pagoz p do
 mos et p tribus suas: et uxores illoz.
 et filii et filie eoz. et serui ⁊ ancille
 ipoz. et pecora illoz. Et darius rex
 misit una cum eis equites mille: do
 nec deducerēt eos in ierlm cū pace
 et cū musicis et cū tympanis ⁊ ty
 bys. Et omīs frēs erant ludentes:
 et fecit eos ascendere simul cū eis.
 Et hec sunt notā uiroz qui ascende
 runt p pagos suos: in tribus et in
 partem pncipatus ipoz. **S**acdores
 filii phinees filii aaron: ihs filius
 iosedech. ioachim fili' zorobabel filii
 salathiel de domo dauid ex pgenie
 phares tribu autē iuda. qui locutus
 est sub dario rege psarū sermones
 mirificos. in scđo anno regni ipius.

207
 in se nisan pmo. Sunt autem hi qui
 ex iudea ascenderunt de captivitate
 transmigrationis: quos transmigrationis
 nabuchodonosor rex babilonie in
 babilone. Et reuersus est in ierlm.
 et reliquit partem iudee: unquamque
 in ciuitate suam. Qui uenerunt
 cum zozobabel. et ihu: neemias. are
 ozes. helimeo. emmanio. mardoche
 o. belfuro. methysatorhoz. eliozo.
 ebonia. unus de principibus eorum. et
 numerus ab gentilibus eorum ex ipso
 sitis eorum. filii phares: duo milia.
 centum. septuaginta duo. filii a
 res: tria milia. quinquaginta septem.
 filii femo. centum. quadraginta
 duo. In filiis ihu et ioabes: milia
 trecenti duo. filii demui: duo mi
 lia. quadringenti. septuaginta. filii
 choraba: ducenti quinq; filii ba
 nica: centum. sexaginta octo. filii
 bebeth: quadringenti tres. filii ar
 chat. quadringenti uiginti septem.
 filii chan: triginta septem. filii
 zozoar. duo milia. sexaginta septem.
 filii admu: quadringenti. sexagi
 ta unus. filii azeroectis. centum oc
 to. filii cialo. et zelas: centum. septem.
 filii azozoch. quadringenti. trigin
 ta nouem. filii iebdarbone. centum
 triginta duo. filii ananie. centum
 triginta. filii ason. filii marsar. q
 dringenti uiginti duo. filii zaba
 ris. nonaginta quinq; filii sepho
 lemon. centum uiginti tres. filii ne
 pobai. quinquaginta quinq; filii hec
 banatus. centum quinquaginta oc
 to. filii ebathamis. centum. trigin

ta duo. filii occatarpatros qui eno
 chadies. et modie. quadringenti tri
 ginta duo. qui ex gramas et gabea.
 centum uiginti unus. qui ex basellon.
 et cenge. sexaginta quinq;. qui ex
 bastaro. centum uiginti duo. qui ex
 berthenobes. quinquaginta quinq;. filii
 lypris. centum quinquaginta quinq;. filii
 labomu. trecenti quinquaginta septem.
 filii sichem. trecenti septuaginta.
 filii suadon. et chomus. trecenti sep
 tuaginta octo. filii ericus. duo mi
 lia. centum quadraginta quinq;. filii
 anaas. trecenti septuaginta. Sacer
 dotes filii ieddus. filii eutem. filii e
 lasib. trecenti septuaginta duo. Fi
 lii emeris. ducenti quinquaginta duo.
 filii sasury. trecenti quinquaginta
 septem. filii caree. ducenti uiginti sep
 tem. Leuite filii iesu in caduel. et ba
 nus. et serebias. et edias. septuagi
 ta quatuor. Omnis numerus a duo
 decimo anno. triginta milia. quadrin
 genta sexaginta duo. filii et filie
 et uxores. omnis computatio. quadra
 ginta milia. ducenti quadraginta
 duo. filii sacerdotum qui psallebant
 in templo. filii asaph. centum uiginti
 octo. Hostiarum uero filii esnenu. filii
 azer. filii amon. filii accuba. topa.
 filii tobi. Omnes: centum triginta
 nouem. Sacerdotes seruientes in te
 plo. filii sel. filii galipa. filii cabloch.
 filii carie. filii su. filii hellu. filii la
 bana. filii acmata. filii arciub. filii
 ura. filii ceta. filii agab. filii obai.
 filii anan. filii cauuia. filii geddu.
 filii an. filii radin. filii de samini.

filij netoba. filij caseba. filij gaze. fi-
 ly oxim. filij finde. filij atten. filij ba-
 stem. filij asiana. filij maner. filij na-
 asim. filij accusu. filij agista. filij a-
 ria. filij fanem. filij fasalom. filij me-
 edda. filij fusa. filij cared. filij bareh.
 filij caree. filij rhoesi. filij nasich. fi-
 ly agisti. filij pedon. salomon filij ei.
 filij asophor. filij farida. filij celi. filij
 dedon. filij gadlachel. filij sephegr. fi-
 ly aggia. filij phacareth. filij sabatan.
 filij saroneth. filij malsie. filij ame-
 filij sasin. filij addus. filij siuba. filij
 eura. filij rabocis. filij fasphat. filij
 malmon. om̄s sacro seruientes. et
 pueri salmon. quadringenti octogin-
 ta duo. **H**ij sunt filij qui ascenderūt
 athermel. et thersas. principes eor-
 carnellam. et careth. et n̄ poterant
 educere ciuitates suas et p̄genies
 quē admodū sunt. **E**t ex isrl̄ filij dala-
 ry. filij tubam. filij mcodairi. **E**t ex
 sacerdotib; qui fungebatur sacerdotio.
 et n̄ sunt inuenta. filij obia. filij a-
 chislos. filij addin. q̄ accepit unum
 uxore ex filiab; phargelen. et uoca-
 ti sunt nomine eius. **E**t horū quesita ē
 generis scripta impedatura: et nō
 est inuenta. **E**t prohibiti sunt sacerdotio
 fungi. **E**t dixit illis neemias et al-
 tharas. ne participantur sc̄a: donec
 exurgat pontifex doctus in ostensio-
 nē et ueritatē. **O**m̄s autē isrl̄ erat
 duodecim milia: exceptis seruis et an-
 cillis. quadraginta duob; milib; tre-
 centis sexaginta. **S**erui horū et an-
 cille: septē milia trecenti triginta
 septem. **C**antores et cantatrices:

ducenti sexaginta quinque. **C**ameli: q̄
 dringenti triginta quinque. **Q**ui: sep-
 tem milia triginta sex. **M**uli: ducenta
 milia quadraginta quinque. **S**ubiuga-
 lia: quinque milia uiginti quinque. **E**t de-
 positus ip̄s p̄ pagos dum uenirent
 in templū dei qd̄ erat in iherlm̄. uoue-
 ri suscitare templū in loco suo sc̄m̄
 suam uirtutē. et dari in templū the-
 saurariū op̄m̄. sacrum: auri minas.
 undecim milia. et stolas sacerdotales
 centū. **E**t inhabitauerūt sacerdotes et
 leuite. et qui exierant ex plebe i ihe-
 rlm̄. et in regione: et sacri cantores.
 et hostiarij. et om̄s isrl̄. in regionib;
 suis. **I**nstante autē septimo mēse. cūq;
 ēent filij isrl̄ unusquisq; in suis re-
 bus: conuenerūt unanimēs in attri-
 um qd̄ erat ante ianuā orientālē.
Et stantes ih̄s filius iosedech et fr̄s
 eius sacerdotes. et zorobabel fili⁹ sa-
 lathiel. et huius fr̄s: paucerrunt
 altare ut offerrent sup̄ illud holo-
 caustomata. sc̄m̄ que in libro moy-
 si hominis dī p̄scripta sunt. **E**t cō-
 uenerunt sibi ex alijs nationibus
 terre: et erexerunt sacrariū in loco
 suo om̄s gentes terre: et offerrebant
 hostias: et holocaustomata d̄no
 matutina. **E**t egerūt scenophēgia.
 et diem sollempnē sicut p̄ceptum
 ē in lege. et sacrificia cotidie sicut
 oportebat: et post hec oblationes in-
 stitutas. et hostias sabbatorū et neo-
 meniarū. et dierū sollempniū om̄iū.
 sc̄ficatoꝝ: et quotiq; uouebāt d̄no.
A neomenia septimi m̄sis: cepērūt
 hostias offerre deo. **E**t templum

dñi: nōdum erat edificatū. Et de-
 derunt pecuniā lapidarijs & fabris.
 et potum et pabula: cum gaudio.
 Et dederunt carra sydonijs & tyrijs.
 et ut trāfuerēt illis de lybano tra-
 bes cedrinās: et facerent rates in
 ioppe portum. scđm decretū. quod
 scriptum erat eis ā cyro p̄sax rege.
 Et in scđo anno uenientes in tem-
 plum dī in iherlm. m̄se scđo incho-
 auerūt. zorobabel filius salathiel.
 et ihs filius iosedech. et fr̄es ip̄oz
 & sacerdotes et leuite: et om̄s qui ad-
 uenerāt de captiuitate in iherlm. Et
 fundauerūt templū dei nouulūio
 scđi m̄sis. scđi anni: cū uenissent
 in iudeam et iherlm. Et statuerunt
 leuitas ā uiginti annis: super opa
 dñi. Et stetit ihs et filius ei. et fr̄es
 om̄s leuite conspirantes et execo-
 res legis: et facientes opa in domo
 dñi. Et steterunt sacerdotes habentes
 stolas cum tubis. et leuite filij
 asaph habentes cymbala: collau-
 dantes dñm. et benedicētes scđm
 dauid regem isrl. Et cantabant
 canticū dño: qm̄ dulcedo & honor
 eius in secula. sup̄ om̄e isrl. Et
 om̄s ppl̄s tuba cecinerunt: et p̄-
 clamauerūt uoce magna. collaudan-
 tes dñm in suscitacione domus dñi.
 Et uenerūt ex sacerdotib; et leuitis et
 p̄sidentib; scđm pagos seniorib; q̄
 uiderant pristinam domū. et ad
 hui edificacionē cum clamore et
 planctu magno. et multi cū tubis
 et gaudio magno: in tantum ut
 ppl̄s n̄ audiret tubas. p̄p̄ plane-

tum ppl̄i. Turba enī erat tuba canēs
 magnifice: ita ut longe audiretur.
 Et audierūt inimici tribus iude et
 beniamin: et uenerūt scire que esset
 uox tubaz. Et cognouerunt: qm̄ q̄
 erant ex captiuitate. edificant tem-
 plū dño deo isrl. Et accedentes ad zo-
 robabel et iherlm. et ip̄ositos pagozū:
 dixerunt eis. Edificabimus una uo-
 biscū: similis enim audiuim; dñm
 nr̄m: et ip̄i parit; incedimus ā dieb;
 albasarech regis assyrioz. qui trans-
 migrauit hinc. Et dixit illis zoro-
 babel et ihs: et p̄ncipes pagoz isrl.
 Non ē nobis et uobis: edificare do-
 mū dī nr̄i. Nos enī soli edificabim;
 domū dei nr̄i: scđm ea que p̄cepit cy-
 rus rex p̄sax. Gentes autē terre iacu-
 bantes hys qui sunt in iudea. & le-
 uantes opus edificatōis. et insidias
 et ppl̄m adducentes: phibebant eos
 edificare. Et aggressuras exercētes.
 impediēt ne consumaretur edificatū
 omni tempe uite cyri regis: et p̄tra-
 xerunt structurā p̄ biennū. usq;
 ad dary regnum. **VI**
 In scđo autē anno regni dary: p̄pha-
 uit aggeus et zacharias filius ad-
 dñi. p̄p̄he apud iudeam et in iherlm.
 in noīe dñi dei isrl sup̄ eos. Tunc
 stans zorobabel filius salathiel et
 ihs filius iosedech. inchoauerūt edifi-
 care domū dñi que est in iherlm: cū
 adēent eis. p̄p̄he dñi. et adiuuaret eos.
 In ip̄o tempe uenit ad illos sisenne
 subregulus syrie & phenicis. & satta-
 bozanes et sodales eius: et dixerūt
 eis. Quo p̄cipiente uobis domum

hanc edificatis. et tectum istud. et alia omnia perficatis. Et qui sunt structores. qui hec edificant. Et habuerunt gratiam. uisitatione facta super eos qui erant ex captiuitate a domino. seniores iudeorum; et non sunt impediti edificare donec significaretur dario de omnibus istis; et responsum acciperetur. Exemplum epistolae: quam miserunt dario. Sisenues subregulus syrie et phenicis. et sacrobazanes. et sodales eius in syria et phenice presbiteros. regi dario salutem. Omnia nota sunt domino regi; quia cum aduenissemus in regionem iudee. et introissemus in iherusalem. inuenimus edificantes domum dei magnam et templum. ex lapidibus politis magnis. et preciosis materiis in parietibus; et opera illa instant fieri. et suffragari et prosperari in manibus eorum; et in omni gloria quam diligentissime perfici. Tunc interrogauimus seniores. dicentes. Quo punitente uobis. edificatis domum istam. et opera hec fundatis. Ideo autem interrogauimus eos: ut notum facerem tibi homines et ipsos. et nominum scripturam ipsorum postulauimus illos. At illi responderunt nobis. dicentes. Nos sumus serui domini qui fecit celum et terram; et edificabatur hec domus ante istos annos multos. a rege israhel magno et fortissimo: et consummata est. Et quoniam patres nostri exacerbantur erant. et peccauerunt in domino israhel: tradidit illos in manu nabuchodonosor. regis babilonie regis chaldeorum. Et domum istam demolientes incenderunt: et

ipsum duxerunt captiuum in babiloniam. In primo anno regnante cyro rege babilonie: scripsit cyrus rex domum hanc edificare. Et illa sacra uasa aurea et argentea que extulerat nabuchodonosor. de domo que est in iherusalem. et consecrauerat ea in suo templo; rursus protulit ea cyrus rex de templo quod erat in babilonia: et tradita sunt zorobabel. et salmanassar subregulo. Et preceptum est eis ut offerrent hec uasa et ponerent in templo quod erat in iherusalem: et templum ipsum dei edificare in loco suo. Tunc salmanassar subiecit fundamenta domus domini: que est in iherusalem. Et exinde usque nunc edificatur: et non accepit consummationem. Hunc ergo indicatur a nobis o rex: procuratur in regalibus bibliothecis cyri regis que sunt in babilonia. Et si inuentum fuerit. consilio cyri regis. ceptam esse structuram domus domini que est in iherusalem. et iudicabitur a domino rege nostro. scribat de his. nobis. Tunc rex darius precepit inquiri: in bibliothecis. Et inuentus est in ecbathanis oppido quod est in media regione locus unus: in quo scripte erant ista. Anno primo regnante cyro. rex cyrus precepit domum domini que est in iherusalem edificare. ubi incendebatur igni assiduo; cuius altitudo sit cubitorum decem. et latitudo cubitorum sexaginta. quadratum lapidibus politis tribus. et meniano ligno eiusdem regionis. et meniano uno nouo. et impendia dari de domo cyri regis: et

sacra uasa domus dñi tam aurea
 qm̄ argentea que exiit nabueho
 donosor. in domū que est in iherlm̄
 ubi erant posita. ut ponantur illic.
Et p̄cepit curam agere sisenem
 subregulū syrie et phenicis. et sacra
 bozanem et sodales eius; et qui or
 dinati erant in syria et phenice p̄
 fides: ut abstinerēt se ab eodem lo
 co. **E**t ego quoq; p̄cepi in totum edi
 ficare. **E**t p̄spexi ut adiuuent eos
 qui sunt ex captiuitate iudeoz. do
 nec consumetur templū edis dñi.
 et a uexatione tributoz celestie et
 phenicis. diligētē quantitatē dari
 hys hominib; ad sacrificiū dñi. zo
 robabel p̄fecto. ad tauros et arietes
 et agnos. similiter autē et framentū
 et sal et uinū et oleum. instans p̄
 singulos annos; put sacerdotes qui
 sunt in iherlm̄ dictauerūt consumi
 cotidie sine ulla dilatione. ut offe
 rantur libationes deo sumo p̄ rege
 et pueris eius. et orent pro ipsoz
 uita. **E**t denunciatur. ut qui cūq;
 t̄ngressi fuerint aliquid ex hys q̄
 scripta sunt aut spreuerint; accipi
 atur lignū de suis p̄p̄is et suspē
 dantur: et bona ipsoz regi ascribā
 tur. **P**retea et dñs cuius nom̄ in
 uocatum ē ibi: extirmet omnē
 regem et gentē. qui manū suam ex
 tenderit p̄hibere. aut male tracta
 re domū dñi illam. que ē in ierlm̄.
Ego darius rex decreui: quā dili
 gentissime scdm̄ hec fieri. **VII**

Hinc sisenēs subregulus ce
 lestie et phenicis. et sacra

bozanes et sodales obsecuti hys q̄
 a dario rege decreta erant: insiste
 bant sacrosais opib; diligentissime
 coopantes cū seniozib; iudeoz p̄nci
 pib; syrie. **E**t p̄parata sunt sacrosca
 opa: p̄phantib; aggeo et zacharia.
 p̄phetis. **E**t consumauerūt om̄ia p̄
 p̄ceptū dñi dei isrl̄: et ex consilio
 cyri et dary et artaxerxis regis p̄sar.
Et consumata ē domus nra usq; ad
 t̄tiam et uicesimā diem m̄sis adar.
 sexto anno dary regis. **E**t fecerunt
 filij isrl̄. et sacerdotes et leuite. et ceteri
 qui erant ex captiuitate qui apposi
 ti sunt: scdm̄ ea que scripta sunt ī
 libro moysi. **E**t obtulerunt in dedi
 cationē templi dñi: tauros centum.
 arietes ducentos. agnos quadringē
 tos. et edos p̄ peccatis uniuersi isrl̄
 duodeci. scdm̄ numerū tribuū isrl̄.
Et steterunt sacerdotes et leuite ani
 cū stolis p̄ tribus sup̄ opa dñi di isrl̄
 scdm̄ librum moysi: et hostiarū per
 singulas ianuas. **E**t egerunt filij
 isrl̄ cum hys qui erant ex captiui
 tate illud phase quattadecima luna
 m̄sis p̄mi: quādo sc̄ficati sunt sacer
 dotes et leuite. **E**t om̄s filij captiui
 tatis n̄ sunt simul sc̄ficati: quia le
 uite om̄s simul sc̄ficati sūt. **E**t im
 molauerūt phase uniuersi filij captiui
 tatis: et fratrib; suis sacerdotib; et
 semetip̄is. **E**t manducauerūt filij
 isrl̄ qui erant ex captiuitate: om̄s
 qui remanserant ab om̄ib; execrati
 onib; gentiū terre. q̄rentes dñm̄. et
 celebrauerūt diem festum azimoz
 septē dieb; epulantes in conspectu

dñi: qm̄ conuēit consiliū regis assy-
rioz in eis. confortare manus eoz ad
opa dñi dei isrl̄. Et post hunc regnan-
te artaxerxe p̄sax rege: accessit esdra
filius azarie. filij elchic. filij salome.
filij saddoch. filij achitob. filij ameri.
filij azaci. filij bocee. filij abisae. fi-
lij phinees. filij eleazari. filij aaron
primi sacerdotis. Hic esdras ascendit
de babilonia: cum eēt scriba et i-
ge-
niosus in lege moysi que data est a
dño isrl̄i dicere et facere. Et dedit
ei rex gl̄am: qđ inuenisset gr̄am in
omni dignitate et desiderio. in con-
spectu eius. Et ascendent simul cum
ip̄o ex filiis isrl̄. et sacerdotib; et leuitis.
et sacris cantorib; templi et hostia-
rijs. et seruis templi in ierlm̄: an-
no septimo regnante artaxerxe. in
quinto m̄se. Hic annus: septimus
ē regni. Creuntes enī de babilonia:
nouulunio q̄nti m̄sis uenerūt ihosoli-
mā iuxta p̄cepta illius. habentes p̄-
spiratē itineris a dño ip̄o. In his
enī esdras magnā disciplinā obri-
nebat: ne p̄mitteret quicqm̄ eoz
que eēt ex lege dñi et p̄ceptis. do-
cendo uniuersum isrl̄ omnē iusticiā.
et iudiciū. Accedentes autē qui scri-
bebant scripta artaxerxis regis. tra-
diderunt scriptū qđ obuenerat ab
artaxerxe rege ad esdras sacerdotē
et lectorem legis dñi: cuius exem-
plum subiectum est. **VIII.**

Rex artaxerxes esdre sacerdoti
et lectori legis dñi: salutem.
Humanior ego iudicans etiam be-
nificijs. p̄cepi eis qui desiderant

ex gente iudeoz sua sponte et ex sa-
cerdotib; et leuitis qui sunt in reg-
no meo: comitari tecum in iherlm̄.
Siqui ḡ cupiunt ire tecum. conue-
niant et p̄fiscantur sicut placuit
m̄. et septem amicis meis consilia-
rijs: ut uisitent ea que aguntur se-
cundū iudeam et iherlm̄: obseruan-
tes sicut habes in lege dñi. et ferāt
munera dño isrl̄ que uouit ego et
amici iherlm̄. et omne aurum et ar-
gentū quod inuentū fuerit in regio-
ne babilonie dño in ierlm̄. cū illo
qđ donatum ē p̄ ip̄a gente in tem-
plū dñi eoz quod est in iherlm̄: ut col-
ligatur hoc aurū et argentū ad tax-
ros et arietes et agnos et edos et
que hys sunt congruentia. ut offe-
rant hostias dño sup̄ altare dñi ip̄-
soz qđ est iherlm̄. Et oīa quecumq;
uolueris cum fr̄ib; tuis facere auro
et argento p̄fice p̄ uoluntate. scdm̄
p̄ceptum dñi dei tui. Et sacrosca-
uasa que data sunt tibi ad opa domi-
ni dñi dei tui que est in iherlm̄. et cetera
quecūq; tibi subuenerint ad opera
templi dei tui: dabis de regali ga-
zophilatio. Cū uolueris cum fr̄ib;
tuis facere auro et argento: p̄fice
scdm̄ uoluntatē dñi. Et ego quidē
rex artaxerxes p̄cepi custodib; the-
saurorū syrie et phenicis. ut quecūq;
scripserit esdras sacerdos et lector le-
gis dñi diligentē detur ei usq; ad ar-
genti talenta centū. similiter et auri.
usq; ad frum̄ti modios centum. et
uini amphoras centū: et alia que-
cumq; habundant. sine taxatione.

uiebant quos dedit dauid. et ipsi principes ad opatione leuitis templo seruiendum ducentos uiginti. Omnium nomina: significata sunt in scripturis. Et uouit illuc ieiunium iuuenibus in conspectu domini: ut querere ab eo bonum iter nobis et qui nobiscum erant. et filijs et pecoribus: propter insidias. Erubui enim petere a rege pedites et equites in comitatu iure gratia: contra aduersarios nostros. Dixim' enim regi: quoniam uirtus domini erit cum eis qui inquirunt eum in omni effectu. Et iterum deprecati sumus dominum deum nostrum: secundum hoc. Que et precium habuimus: et compotes facti sumus domino. Et sepauit ex plebis prepositis et sacerdotibus templi. uiros duodecim: et sedebiam. et asamiam. et cum eis ex fratribus eorum. uiros decem. Et appendi eis argentum et aurum. et uasa sacerdotalia domus domini dei nostri: que donauerat rex et consiliarius eius et principes. et omnis israel. Et cum appendissem: tradidi argenti talenta centum quinquaginta. et uasa argentea talentorum centum. et auri talenta centum. et uasorum aureorum septem uiginti. et uasa erea de bono erant in splendorum duodecim. auri spem reddentia. Et dixi eis. Et uos sancti estis domino et uasa sunt sancta: et aurum et argentum uotum est domino deo patrum uestrorum. Vigilate et custodite: donec tradatis ex plebis prepositis et sacerdotibus et leuitis et principibus ciuitatum israel in iherusalem. in palatio domus dei nostri. Et hi qui suscepit

sacerdotes et leuite aurum et argentum et uasa que erant in iherusalem: intulerunt in templum domini. Et promouimus a fluuio thia die duodecima. mensis primi: usque quo introiimus in iherusalem. Et cum factus fuisset tertius dies. quarta die ponderatum aurum et argentum traditum est in domo domini dei nostri. marmoth filio iori sacerdoti: et cum eo erat eleazar filius phinees. et erant cum ipsis. iosabab filius ihu. et medias et banni filii leuite: ad numerum et ad pondus uniuersa. Et scriptum est pondus ipsorum: eadem hora. Qui autem uenerunt ex captiuitate. obtulerunt sacrificium domini israel. tauros duodecim pro omni israel. arietes octoginta sex. agnos septuaginta duos. hircos pro peccato duodecim. et pro salute uaccas duodecim: omnia in sacrificium domini. Et relegerunt precepta regis regalibus dispensatoribus. et subregulis celestyre et phenicis: et honorificauerunt gentem et templum domini. Et summatis hijs: accesserunt ad me prepositi. dicentes. Non segregauerunt genus israel et principes. et sacerdotes. et leuite. et alienigenas gentes. et nationes terre. in mundicias suas: a chanaanitis. et cetheis. et pherezis. et iebuseis. et moabitibus. et egyptiis. et ydumeis. Coniuncti enim sunt filijs eorum. et ipsi et filij eorum: et comixtum est seminem alienigenis gentibus terre. Et participes erant prepositi et magistratus iniquitatis huius: ab initio ipsius regni. Et mox ut audiui ista.

gens sunt: cū filijs eay. Sicut tibi decretum ē a maioribz scdm legem dñi exurgens explica; ad te enim spectat hoc negotiū: et nos tecum sumus. Viriliter fac. Et exurgens esdras adiuravit pncipes sacerdotū et leuitas et omnē isrl: facē scdm omnia hec. Et iurauerunt. **IX**

Et exurgens esdras ab ante atrium templi: abiit in pastoforū ionathe filij nassibi. Et hospitatus illic n̄ gustavit panem nec aquam bibit: sup iniquitates multitudinē. Et facta est p̄dicatio in omni iudea et ierlm. omnibz qui erant ex captivitate congregati in ierlm: ut qui cuiq; nō occurreret biduo ul' triduo scdm iudiciū assidentū senior. tollentur facultates sue. et ipse alienū iudicaretur a multitudine captivitatis. Et congregati sunt omnes qui erant ex tribu iuda et beniamin. i tribz diebz: in ierlm. Hic n̄ms ē nomen: iucsimus dies n̄ms. Et sedit oīs multitudo in area templi: tremētes p̄p̄ hiemē p̄sentem. Exurgēs esdras: dixit eis. Vos iniq; fecistis. collocando vobis in matrimoniu uxores alienigenas: ut adderetis ad peccata isrl. Et nunc date confessionē et magnificentiā dño deo isrl patri n̄roz: et p̄fite uoluntatem ipsius: et discedite a gentibz t̄re. et ab uxorbz alienigenis. Et clamauit oīs multitudo: et dixerūt uoce magna. Sicut dixisti faciem? S; qm multitudo magna ē et tēpus hybernū. et n̄ possum' insubidiari stare. et

hoc opus n̄ ē nobis unū diei neq; bidui. multū in hys peccauim': stent ip̄positi multitudinis et om̄s qui nobiscū inhabitāt. et quotq; habent apud se uxores alienigenas: et assistant accepto tempore ex omni loco p̄sbiteri et iudices. usq; quo soluant iram dñi negotij huius. Ionathas aut̄ ezechi. et ozias filij thecam susceperunt scdm hec: et bosozani. et leuis et sabatheus simul coopati sūt cū illis. Et steterunt scdm hec oīa: uniuersi q̄ erant ex captivitate. Et elegit sibi uiros esdras sacdos pncipes magnos de patribz eoz: scdm nōia. Et consederūt nouumio n̄ms decimi: examinare negotiū istud. Et determinatū est de uiris qui habebāt uxores alienigenas: usq; ad neomeniā p̄mi n̄ms. Inuenti sunt ex sacerdotibz p̄mixti: q̄ habebāt alienigenas uxores. Ex filiis ihū filij iosedech. et fr̄ibz eius: masseas. et ehezetus. et iozib. et ioadeus. Et iniecerūt manus ut expellerent uxores suas: et ad litandum in oratione arietē p̄ ignorantia sua. Et ex filiis seimeri: masseas. et elles. et ioeleth. azariās. Et ex filiis sosoze: iohannas. hysmahenis. et nathanae. iussio. reddus. et thalsas. et ex leuitis: iozabdis. et semeis. et coluis. et caliras. et faoreas. et coluas. et elionas. Et ex sacris cantorbz: eliasub. zachurus. Et ex hostiariis: sallum. et tolbanes. Et ex isrl. ex filiis sosozi: femias. et geddias. et melchias. et michelus. et eleazarus. et iemmebias. et bannas. Et ex filiis iolamam:

dies dñi: et nolite mesti esse: dñs enim clarificauit uos. Et leuite de mirabant in publico oibz: mēteret. Dies hic scs est: nolite mesti ee. Et abierunt omīs manducare et bibere et epulari. et dare munera hys q nō habebant ut epularentur. Magifice enim sunt exaltrati: uerbis quibz elocti sunt. Et congregati sunt uniuersi in iherlm. celebrare leticiam: scdm testamentum dñi dei isrl. **Explicit secundus liber esdre. Incipit prologus in librum thobie.**

Tomatio et heliodoro epis: iheronimus p̄sbz in dño salute. Mirari nō desino: extractionis uŕe instantia. Crigitis enim ut librum chaldeo sermonz conscriptū. ad latinū salum traham: librum utiqz robie. quē hebrei de cathalogo diuinaz scripturaz secantes. hys que agyografa memorant manciparunt. Feci satis desiderio urō: non tamen studio meo. Arguunt enim nos hebreoz studia: et imputant nobis. contra suū canonē latinis auribz ista transferre. S; melius ee iudicans phariseoz displicere iudicio. et epoz uisionibz deseruire: in stiti ut potui. Et quia uicina est chaldeoz lingua sermoni hebraico: utriusq; lingue p̄tissimū loquacē reperiens. unius diei laborem arripui: et quicqd ille in hebraicis uerbis exp̄ssit. hoc ego accito notario. sermonibz latinis exposui. **Oratiōnibz: ur̄s mercedem huius opis**

compenfabo: cū gratum uobis didicero. me quod iubere estis dignati compleſse. **Explicit prologus. Incipit liber thobie.**

Tobias ex tribu et ciuitate nepralim. que est in supioribz galylee supra naaſon post uiam que ducit ad occidentē. in sinistro habens ciuitatē sephet. cum captus eet in dieb; salmanasar regis assyrioz. i captiuitate tam positus uiam ueritatis n̄ deseruit: ita ut oīa que habere poterat. cotidie concaptiuis fr̄ibz qui erant ex genere suo impiter. Cūqz eet iunior oibz in tribu nepralim: nichil tam puerile gessit in ope. Deniqz cum irent omīs ad utulos aureos quos teroboam fecit rex isrl. hic solus fugiebat cōsortia omnū: et p̄gebat ad iherlm ad templū dñi. et ibi adorabat dñm dñm isrl. omnia p̄mitiua sua et decimas fidelit̄ offerens: ita ut in tr̄io anno. p̄ſentis et aduentis ministr̄ ret omnē decimationē. Hec et hys similia: scdm legem di puerulus obseruabat. Cum uō factus fuisset: accepit annam uxore de tribu sua. Genuitqz ex ea filium: nomen suū imponens ei. Quē ab ifantia dñm timere docuit: et abstinere ab omni peccato. Igitur cū p̄ captiuitatem deuenisset cum uxore sua et filio in ciuitatē nimue cum omī tribu sua. et omīs ederent ex cibis gentiliū: iste custodiuit animam